

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoPr/2/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112229401
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5112229401.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa X. F., nar. XX.X.XXXX, bytom J. K., Q. XX, právne zastúpeného advokátkou Mgr. Soňou Grošaftovou, so sídlom I., F. X, proti odporcovi SUNDL, s.r.o., so sídlom Bratislava, Opletalova 6664, IČO: 35 828 358, právne zastúpenému advokátkou JUDr. Alžbetou Skočdopolovou, so sídlom I., A. J. XX, o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 14Cpr/3/2012-100 zo dňa 5.2.2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v zamietajúcom výroku m e n í tak, že u r č u j e , že výpoveď daná navrhovateľovi listom odporcu zo dňa 30.4.2012 j e n e p l a t n á a pracovný pomer navrhovateľa u odporcu naďalej t r v á .

Rozsudok okresného súdu vo výroku o čiastočnom zastavení konania, ktorý nebol odvolaním napadnutý, z o s t á v a n e d o t k n u t ý .

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh o určenie, že výpoveď daná navrhovateľovi odporcom listom zo dňa 30.4.2012 je neplatná a že pracovný pomer naďalej trvá. Vychádzal z toho, že bola preukázaná existencia výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce - navrhovateľ sa stal nadbytočným vzhľadom na organizačnú zmenu, keď došlo k zrušeniu prevádzkarne odporcu Na Stanicu 22, Žilina, ako aj k zrušeniu pozície skladových pracovníkov vykonávajúcich prácu s miestom výkonu práce v tejto prevádzkarni. Zároveň nedošlo k zmene činnosti odporcu, ktorú tento aj naďalej vykonáva v prevádzkarni Lietavská Lúčka. Podstatou organizačných zmien však bolo využitie skladovacích kapacít odporcu a nahradenie činnosti vykonávanej (vlastnými) zamestnancami dodávateľským spôsobom výkonu práce. Nakoľko skladové priestory v oboch prevádzkach neboli naplno využité, rozhodol zamestnávateľ o presunutí všetkej činnosti do prevádzky v Lietavskej Lúčke, kde manipulačné práce boli/budú zabezpečované len dodávateľským spôsobom. „Preto, hoci aj došlo k zrušeniu činnosti v jednej prevádzke (sklade), nedošlo k obmedzeniu objemu činnosti a navrhovateľ/zamestnanec sa stal nadbytočným len vo vzťahu k rozhodnutiu o tom, že pri zabezpečení presunutej činnosti je navrhovateľ nadbytočný.“

V časti o uloženie povinnosti odporcovi zaplatiť navrhovateľovi náhradu mzdy za obdobie, počas ktorého z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru nemohol vykonávať svoju prácu, vo výške vyčíslennej na pojednávaní, okresný súd konanie zastavil, a to z dôvodu späťvzatia návrhu navrhovateľom v uvedenej časti (§ 96 O.s.p.). Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 151 ods. 3 O.s.p.).

Proti tomuto rozsudku v zamietajúcom výroku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že bude určená neplatnosť predmetnej výpovede, vrátane vyslovenia, že pracovný pomer navrhovateľa u odporcu naďalej trvá. Poukazoval na to, že prevádzkareň Na stanicu 22, Žilina, mohla relatívne samostatne ekonomicky a účtovne vykonávať svoju činnosť, ktorou sa podieľala na plnení úloh zamestnávateľa. Prevádzkareň ako organizačnú zložku podniku pritom definuje aj § 7 ods. 3 Obch. zák. Odvolateľ zdôrazňoval, že ak sa zrušila len časť zamestnávateľského subjektu, zamestnávateľ by mu mohol dať výpoveď len za predpokladu, že by mu nemohol ponúknuť inú prácu v časti, ktorá sa nezrušuje, resp. ak by túto prácu zamestnanec odmietol. Takúto povinnosť si odporca nesplnil. Z obsahu výpovede danej odporcom vyplýva „len“ to, že navrhovateľ je nadbytočný, pričom okresný súd „iniciatívne“ (a nad rámec samotnej výpovede) konštatoval, že navrhovateľ sa stal nadbytočným vo vzťahu k rozhodnutiu, že činnosť zamestnancov bude zabezpečená dodávateľským spôsobom. Predmetné rozhodnutie odporca však neprijal, t. j. neuviedol ho vo svojom rozhodnutí o organizačných zmenách a tento dôvod nadbytočnosti nevyplýva ani z obsahu samotnej výpovede.

Dotknuté „dopĺňanie“ dôvodov výpovede je v rozpore s právom navrhovateľa na ochranu proti svojvoľnému prepusteniu zo zamestnania. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal na povinnosť zamestnávateľa dôvod výpovede skutkovo vymedziť tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom; rovnako sa nemôže tento dôvod dodatočne meniť, či dopĺňať. V posudzovanej výpovedi nie je pritom nijako konkretizovaná nadbytočnosť navrhovateľa a taktiež nie je konkrétne ani to, na základe ktorého písomného rozhodnutia zamestnávateľa o organizačnej zmene bolo takto rozhodnuté (chýba napríklad dátum vyhotovenia rozhodnutia). Odvolateľ tvrdil, že ak nedošlo k celkovému obmedzeniu činnosti odporcu, nemohlo dôjsť ani k zníženiu stavu zamestnancov, ale naopak malo dôjsť k ich zvýšeniu (odvolateľ tu odkázal na vyjadrenie inšpektorátu práce o vykladaných objemoch pneumatík). Vzhľadom na uvedené zlučenie prevádzkarní v Lietavskej Lúčke a v Žiline mali byť zachované (aj) miesta skladových pracovníkov (ako v prípade p. Q., vedúceho prevádzkarne, ktorého pracovná pozícia bola zachovaná a bola mu upravená pracovná zmluva v časti miesta výkonu práce).

Vychádzajúc z uvedeného podľa navrhovateľa došlo k premiestneniu činností odporcu do prevádzkarne v Lietavskej Lúčke, t.j. premiestnila sa časť zamestnávateľa. Navrhovateľovi však bola daná výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce a odporca si voči nemu nesplnil ani ponukovú povinnosť. Odvolateľ dodal, že ekonomická kríza nemala a ani nemá na odporcu žiaden vplyv (objem naskladňovaných pneumatík narástol, nakoľko odporca začal dodávať pneumatiky na nový model auta).

Odporca žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedol, že od 1.5.2012 ukončil činnosť prevádzkarne v Žiline a rozhodol, že bude zabezpečovať činnosť prekládky pneumatík výlučne dodávateľsky, t.j. nie prostredníctvom zamestnancov v pracovnom pomere, a len v prevádzke v Lietavskej Lúčke. Takéto (podnikateľské) rozhodnutie bolo plne v jeho kompetencii a pristúpil k nemu z dôvodu pretrvávajúcej hospodárskej krízy a tiež z hľadiska vyššej flexibilitnosti pracovnej sily. V čase dania výpovede navrhovateľovi nemal žiadnu prácu, ktorú by mu mohol ponúknuť, a to ani v Lietavskej Lúčke, kde je od počiatku zabezpečená prevádzková činnosť výlučne dodávateľsky.

V danom prípade boli teda splnené všetky podmienky výpovede - došlo k zrušeniu pracovnej pozície navrhovateľa pre nadbytočnosť písomným rozhodnutím zo dňa 23.4.2012, existuje príčinná súvislosť medzi touto organizačnou zmenou a nadbytočnosťou navrhovateľa a odporca nemal možnosť v tom čase navrhovateľa ďalej zamestnávať. Odporca mal za to, že zrušenie prevádzkarne nie je možné považovať za výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. a/ Zákonníka práce, keďže nebola zrušená činnosť zapísaná v predmete činnosti odporcu. Zároveň prevádzkareň Na stanicu 22, Žilina, nevyvíjala v rámci odporcu relatívne samostatnú činnosť, ktorou by sa podieľala na plnení úloh zamestnávateľa. Irelevantnou je tiež námietka odvolateľa, že odporca vo svojom rozhodnutí o organizačných zmenách ani vo výpovedi neuviedol, že navrhovateľ je nadbytočný len vo vzťahu k rozhodnutiu o tom, že činnosť zamestnancov bude zabezpečená dodávateľským spôsobom. Jedná sa o „prekrúcanie“ odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktoré rozhodne nemožno chápať ako doplnenie dôvodov výpovede. Podľa odporcu išlo o nadbytočnosť zamestnanca, keď zamestnávateľ nemal možnosť tohto ďalej zamestnávať prácami uvedenými v pracovnej zmluve, a nie o situáciu, že by zamestnávateľ ďalej nepotreboval práce vykonávané zamestnancom. Odporca zotrval na tom, že organizačná zmena sa týkala zrušenia prevádzkarne v Žiline a pracovného miesta skladového pracovníka v uvedenej prevádzkarni, ktoré zastával navrhovateľ; netýkala sa zmeny miesta, ktoré mal navrhovateľ uvedené ako miesto výkonu práce, ani nedošlo k premiestneniu zamestnávateľa, ako sa mylne domnieva navrhovateľ.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. (z toho titulu nedotknutým zostal nenapadnutý výrok o zastavení konania v časti o náhradu mzdy)

a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) rozsudok okresného súdu v zamietajúcej časti zmenil podľa § 220 O.s.p.

Vo všeobecnosti platí, že dôvod výpovede musí byť označený/vymedzený tak, aby bolo zrejmé, aké sú skutočné dôvody, ktoré vedú účastníka pracovnoprávneho vzťahu k rozviazaniu pracovného pomeru. To znamená, že skutočnosti, ktoré sú titulom pre výpoveď z pracovného pomeru, je potrebné uviesť tak, aby boli určité a zrozumiteľné. Dodatočné „spresňovanie“ dôvodov výpovede nie je prípustné.

V tejto spojitosti treba mať na zreteli, že výklad prejavu vôle môže smerovať len k objasneniu (už existujúceho) obsahu, teda k zisteniu toho, čo bolo prejavené. Pomocou výkladu prejavu vôle však nemožno nahradzovať alebo doplňovať vôľu, ktorú zamestnávateľ v rozhodnej dobe nemal, alebo ktorú síce mal, ale ktorú vo výpovedi neprejavil.

Predpokladmi použitia výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce (aplikovaného zo strany zamestnávateľa/odporcu v súdnej veci) sú:

- existencia organizačnej zmeny (písomné rozhodnutie zamestnávateľa alebo príslušného orgánu o tejto zmene),
- nadbytočnosť zamestnanca,
- príčinná (objektívne jestvujúca) súvislosť medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou zamestnanca.

Osobitne je potrebné zdôrazniť príčinnú súvislosť organizačnej zmeny s nadbytočnosťou zamestnanca. To znamená, že dôvody konkrétne a jednoznačne vymedzené zamestnávateľom v písomnom rozhodnutí o organizačnej zmene musia byť tými dôvodmi, ktoré bezprostredne podmieňujú nadbytočnosť určitého zamestnanca. Inými slovami, nie je prípustné, aby nadbytočnosť mala základ aj v iných skutočnostiach (hoci reálne i existujúcich), ale v konkrétnom rozhodnutí nevymedzených.

V posudzovanom prípade odporca vydal dňa 23.4.2012 „rozhodnutie konateľa o organizačných zmenách“ (č.l. 23). Týmto rozhodnutím zamestnávateľ zrušil (z dôvodu zníženia nákladov a zefektívnenia práce zamestnávateľa, ktorý ukončuje i nájom nebytových priestorov) prevádzkareň Na stanicu 22, Žilina, a zrušil dve pracovné miesta vo funkcii skladových pracovníkov. Sám zamestnávateľ/odporca priamo v predmetnom rozhodnutí o organizačných zmenách výslovne konštatuje, že z citovaných dôvodov (a žiadnych iných, teda ani z dôvodu výkonu práce výlučne dodávateľským spôsobom) sa navrhovateľ a p. U. stali nadbytočnými.

Uvedenému vymedzeniu organizačnej zmeny zodpovedá i skutkový dôvod samotnej výpovede z 30.4.2012. Bez ohľadu na to, že uvedenie iného, resp. doplneného obsahu organizačnej zmeny vo výpovedi by bolo neakceptovateľné, ani vo výpovedi navrhovateľovi zamestnávateľ neuvádza svoje (tvrdené) rozhodnutie zabezpečovať výkon práce výlučne dodávateľským spôsobom.

Vo vzťahu k prejednávanej veci je dôležité (opätovne) zdôrazniť, že pri výklade prejavu vôle nie je významným, či je alebo nie je daná existencia skutočností, ktoré by inak (eventuálne) mohli zakladať dôvod pre výpoveď z pracovného pomeru, ale samotný obsah prejavenej vôle odporcu; tak v písomnom rozhodnutí o organizačnej zmene, ako aj v následnej výpovedi, v ktorej by postačoval aj všeobecnejší odkaz na predmetné rozhodnutie o organizačnej zmene.

Odporca v rozhodnutí o organizačných zmenách (a ani vo výpovedi zo dňa 30.4.2012) neuviedol, že sa navrhovateľ stal nadbytočným vzhľadom na rozhodnutie o tom, že činnosť (dovtedajších) zamestnancov, medzi nimi aj činnosť navrhovateľa ako skladového pracovníka, bude zabezpečená dodávateľským spôsobom. Krajský súd nespochybňuje, že bolo plne v kompetencii odporcu rozhodnúť, že činnosť spojenú s manipuláciou tovaru bude, počnúc 1.5.2012, zabezpečovať výlučne cez dodávateľa pracovnej sily, a nie zamestnancami v pracovnom pomere. Pokiaľ však z uvedeného dôvodu chcel ukončiť pracovný pomer s navrhovateľom výpoveďou, bolo nevyhnutné v rozhodnutí o organizačnej zmene tento dôvod jasne zdefinovať. Ak tak neučinil, bez ďalšieho neexistoval dôvod, aby došlo k rozviazaniu pracovného pomeru s navrhovateľom. Nebola teda preukázaná príčinná súvislosť medzi organizačnými zmenami (výslovne a jednoznačne vymedzenými len odporcom) a nadbytočnosťou navrhovateľa.

Ako (náležite) konštatoval súd prvého stupňa, na základe zhodných tvrdení účastníkov o objeme skladovaných a dodávaných pneumatík bolo zistené, že fakticky nedošlo k zrušeniu jednej prevádzky a s tým spojenému zníženiu činnosti zamestnávateľa, ale „len“ k presunu, resp. koncentrácii činnosti odporcu do prevádzky v Lietavskej Lúčke. Zároveň nedošlo k zmene zapísaného predmetu činnosti odporcu.

Okresný súd pri právnom hodnotení súdnej veci do dôvodov výpovede zahrnul i konštatovanie, že sa navrhovateľ stal pre odporcu nadbytočným z titulu organizačných zmien spočívajúcich (aj) v nahradení práce vykonávanej navrhovateľom jej zabezpečením dodávateľským spôsobom. Tým v zásade nerešpektoval vlastným dokazovaním ustálený skutkový stav (strana 8 napadnutého rozsudku, odsek druhý). Dotknuté rozhodnutie o organizačnej zmene totiž neobsahuje ani zmienku o výlučne dodávateľskom spôsobe výkonu práce v prevádzke v Lietavskej Lúčke. Len samotný fakt, že odporca takto vykonával činnosť na danej prevádzke už pred organizačnou zmenou, nenahradzuje povinnosť odporcu (pokiaľ mal predmetný podnikateľský zámer) výslovne ho zadefinovať v organizačnej zmene, spoločne so zrušením prevádzky v Žiline a so zrušením (aj) pracovnej pozície navrhovateľa.

Odvolací súd uzatvára, že nebola preukázaná existencia výpovedného dôvodu (konkrétne) uvedeného vo výpovedi zo dňa 30.4.2012 danej odporcom navrhovateľovi. Nadväzne je táto výpoveď neplatná, čo podmieňuje zmenu napadnutého rozsudku tak, ako je konštatované vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

O trovách aktuálneho odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa (§ 224 ods. 2 O.s.p).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.